

ŞARKIN BÜLBÜLÜ YENİCELİ KEMAL

Mahmut KAHRAMAN*

Yeniceli Kemal Elazığ'ın Merkez Mollakendi bucağına bağlı Yenice köyünde 06/07/1932 yılında doğdu. Yenice köyü, Akçakiraz (Perçenç) köyüne komşu bir köydür. Yeniceli Kemal'in asıl adı Kemal Uzundal'dır. Doğduğu köyün adından dolayı hep Yeniceli Kemal olarak anılmıştır. Annesi Nazime Hanım, babası Zekeriya Beydir. Annesi Nazime Hanım Sivrice ilçesinin Güney Köyündendir. Babası Zekeriya Bey ise Miyeşun köyündendir. Yenice köyü Elazığ'ın ova köylerindendir. Yeniceli Kemal Babası Hacı Zekeriya'nın 8 erkek 2 kız olan 10 çocuğunun en büyüğüdür. Annesi Nazime Hanımı 18 yaşında iken kaybetmiştir. Ailenin ilk erkek çocuğu olması nedeniyle ailesi Yeniceli Kemal'i çok genç yaşta evlendirir. 1948 yılında 16 yaşlarında Kürklü Süleyman Ağa'nın torunu Hatice Hanım'la evlenir. Bu evlilikten 1 erkek 4 kız olmak üzere toplam 5 çocuğu olur. Yeniceli Kemal'in çocukluk ve gençlik yılları bu köyde geçmiştir. Askere gidinceye kadar Yenice köyünde çiftçilikle uğraşır. Okuma ve yazmayı da askerlikte öğrenmiştir. O yıllarında Yenice Köyü 32 haneli bir köydür. Köyün arazisi düz ve sulaktır. Yenice köyünün tarıma elverişli olmasından dolayı köy geçimini, ekseriyetle tarım ve hayvancılıktan karşılamıştır.

Yeniceli Kemal'in çocukluğunda unutamadığı anıların başında 1938 yılında Dersim Olayları gelir. Elazığ'dan hareket eden askeri tabur Dersim'de harekât yapar ve oradaki ayaklanmaları bitirir. Tabur Yenice Köyünden geçen Haringet çayının etrafına konuşlanır. Orda 1 hafta kalır, tatbikat yapar, o yıllarda Yeniceli Kemal 6 yaşlarındadır. Bu olay hafızasında yer eder. Yenice köyünde annesinin akrabası olan Hacı Osman Efendi Konağında tatbikata gelen komutanları ağırlar. Askerler köyü terk etmeden köyde geçit töreni yaparlar. Bu olay uzun yıllardan sonra bölgedeki huzur ve istikrarın da habercisi olarak yayılır ve tüm Elazığ'da sevinçle karşılanır.(1) (Yeniceli Kemal ile kendi evinde röportaj 2002).

Yeniceli Kemal'in doğduğu yıllarda Harput cazibesini yitirmiş ve şehir yeni merkezine Mezre'ye yani Elazığ'e taşınmıştır. Elazığ Şehri, Osmanlı Sancağı olan Harput'un Mezre'ye (Elazığ'e) taşınması, yani göç etmesiyle oluşmuştur. Elazığ gelişmeye uygun arazisi ile Cumhuriyet nimetleriyle artık doğunun parlayan yıldızıdır. Yeni kurulan Elazığ'da çok hızlı bayındırlık işleri yani yatırımlar yapılmıştır. Bu yapılaşma ve gelişme bir anlamda Harput'un da sonunu getiren ve Mezre'ye göçü arttıran yatırımlar olmuştur. Bu yatırımlar yepyeni bir şehrin ve değişen yeni bir yaşam kültürünün de doğmasına neden

* İnşaat Mühendisi, Marmara Elazığlılar Derneği, Dernek Başkanı, mahmutkahraman23@gmail.com

olmuştur. 1930 lu yıllarda Cumhuriyet Şehri Elaziz’de şehircilik açısından da güzel uygulamalar ve ilkler başlamıştır. Yeni bulvarlar, caddeler, meydanlar, mahalleler kurulmuş, halkevi, sinema salonu, halkevi parkı, aile çay bahçesi gibi parklar ve tesisler açılmıştır. (2) (Elazığ Vilayeti XV 1923-1938)

Tüm bu bayındırlık işlerinin yanında özellikle vurgulamak gereken gelişme tabi ki elektriğin Elaziz’e gelmesi olmuştur. Bu durum Elaziz’in sosyal yaşantısını canlandırarak birçok yeniliklerin hayatımıza girmesini sağlamıştır. Modern şehircilik anlayışıyla, sokakları birbirini dik kesen planlı bir şehir kurulmuştur. (3) (Elaziz Halkevi Yayınları Altan Dergisi 1934 sayı 1 sayfa 1-5)

Bu gelişmeler Elaziz’i doğunun parlayan yeni şehri konumuna getirirken yeni mahalleler, yeni evler ve yeni iş alanları mezrada yükselmeye başlamıştır. Yenicali Kemal böylesine ciddi değişim ve gelişmelerin olduğu bir dönemde Elaziz’de dünyaya gelmiştir. Yenicali Kemal tam anlamıyla bir Cumhuriyet çocuğudur. Yenicali Kemal’in doğduğu 1932’li yıllar yeni Türkiye Cumhuriyeti’nin ve tabi ki Elaziz’in de şehirleşme modernleşme adına radikal uygulamaların yapıldığı ilk yılları olmuştur. Cumhuriyet’in kurulmasıyla tüm yurttaki bayındırlık hareketleri başlamıştır. Bu bayındırlık hareketlerinden Elazığ da nasibini almış, Harput’tan Elazığ’a göçle şehir tam anlamıyla bölgenin cazibe merkezi olmuştur. 1935 yılına gelindiğinde ise Türkiye Cumhuriyeti’nin nüfusu 16.200.694 kişi iken Elaziz’in toplam nüfusu 253.593 kişidir. Elaziz’in merkezinde ise 23.456 kişi yaşamaktadır. (4) (Türkiye Nüfusu Başvekâlet İstatistik Genel Direktörlüğü 1935)

Harput’tan aldığı kültürü zamana ve mekâna göre değişime uğramış şekliyle Elazığ’a taşıyan Elazığlılar, Cumhuriyet’in ilanı ile yeni Türkiye’nin de her alanda değişimine ve gelişimine ayak uydurmuşlardır.

Elazığ’daki en büyük değişim 10.08.1934 tarihinde Elazığ’a trenin gelmesiyle başlamıştır. (5) (Elazığ-Genç-Muş Demiryolları İşletmeye Açılışı 1955). Tren çevre illerle, çevre kültürlerle diyalogu arttırmış, ticaretin de gelişmesine neden olmuştur. Göçlerin Elazığ’a hızlanmasında da büyük bir etken olarak trenin gelişini gösterebiliriz. İstanbul gibi büyük şehirlere yapılan bu seyahatler kültürel açıdan değişimin en büyük nedenlerinden olmuştur. Bu değişimler; musikimize ve icra şekillerine etki ettiği gibi Harput’taki mekânların korunamaması, Harput’ta yüzyıllar öncesinden gelen gelenek ve adetlerin de yok olmasına neden olmuştur. Tren birçok ünlü sanatçının da Elazığ’a gelmesine halkla buluşmasına vesile olmuştur. Bu gelişmelerle Elazığ’daki eğlence kültürü, ciddi değişime uğramıştır. İşte tam da bu dönemlerde, Yenicali Kemal’in babası Zekeriya Bey çevre köylerde sesinin güzelliği ile tanınmıştır. Zekeriya Bey’in evde, bağ ve bahçede Harput türkülerini ve özellikle kesik hoyratı okuması Yenicali Kemal’in müziği sevmesinde ve birçok Harput türküsünü öğrenmesinde çok etkili olmuştur. Babasının musiki hayatında o kadar tesiri vardır ki “ilk hocam babam olmuştur” demiştir.

Musiki ustaları; Harput musikisini en güzel öğrenme yöntemlerinin usta-çırak geleneği ve toplu çalıp söyleme geleneğinde saklı olduğunu söylemişlerdir. Usta-çırak ilişkisine dayanan öğrenme şeklinin, aslında Harput Musikisini öğrenmede en uygun metot olduğunu söyleyebiliriz. (6) (Harput Ahengi Fikret Memişoğlu)

Yeniceli Kemal'in Babası Zekeriya Bey, Harput gazeliyatına hakim bir insandı. Babasının sesinin güzelliği, makamlara hakim oluşundan dolayıdır ki namı çevre köylere kadar yayılmıştı. Herkesçe bilinmesine, tanınmasına rağmen babası, asla düğünlerde okumaz, çok yakın arkadaşlarının yanında ve bazen de köy kahvesinde okurdu. O yıllarda köy kahveleri köylülerin her türlü konuda görüş alışverişi yaptıkları eğlendikleri kültürel alanlardı. Yeniceli'nin babasından duyup sevdiği müzik artık hayatı boyunca kopamayacağı bir tutku haline gelmişti. Allah vergisi sesiyle O da okumaya başlamıştı. Babam evde ise evden, bahçede ise bahçeden ya da nerde ise oradan türkü sesi gelirdi ve O bir Elazığ sevdalı, O bir müzik aşığı idi. (7) (Ahmet Uzundal Yeniceli Kemal'in Oğlu- 2014 Röportaj).

Saatlerce okuyacak kadar da güçlü bir sese sahip Yeniceli Kemal, utangaç kişiliğe sahip olmasından dolayıdır ki her yerde okumamış, köyde düğünlerde eş, dost ve arkadaş toplantılarında, havuz başlarında, ısrarları kıramayarak okumuştur. Yeniceli Kemal'in; köyünde hafızlık eğitimi alması, ezan ve selaları okuması ve camide ilahileri okuması onun ses eğitiminde çok etkili olmuştur. Allah'ın bahsettiği güzel ve tatlı bir sesin, yumuşak bir gırtlığının olması, çocuk yaşta Kur'an dersi aldığı hocası tarafından keşfedilmesini sağlamış, usta çırak adabı içerisinde kendini tam anlamıyla yetiştirmesine sebep olmuştur.

Dedemin; Rahmetli Hacı Zekeriya'nın sesi de güzeldi, dedem Zekeriya benimle bir sohbetinde şöyle anlatmıştı: "Oğullarım Kemal ile Alaaddin'i hocaya eski yazıyı öğrensinler diye gönderdim. Hoca Kemal'in yeteneğini keşfetti ve Kemal'e gazel söylemeyi, amcam Alaaddin'e Kur'an okumayı öğretti. Köydeki hoca'nın derslerinden sonra gençlik çağına geldiklerinde amcam çevresinde Hacı Hafız Alaaddin diye anılan sevilen biri olmuştu. Fakat babam Kemal güzel Ezan okuyan ve Selat-ü Selam veren biri olarak tanınmıştı. Zaman içerisinde ise Yeniceli Kemal olarak ova köylerindeki düğün veya meşklere aranılmaya başlamıştı. (8) (Ahmet Uzundal Yeniceli Kemal'in Oğlu-2014)

Genç yaşta evlendirilen Yeniceli Kemal'in çocuğunun olmasıyla sorumlulukları, yaşı ilerledikçe de musikiye olan sevgisi artmıştı. Babası oğlunun musikiyle ilgilenmesini, köy dışında çıkıp türküler söylemesini istemezdi. Tüm engellemelere rağmen Yeniceli Kemal, sevdiği musikiyi hep dinleyerek öğrenmeye çalışmıştı. Babasını dinler, kurmalı gramofondan Celal Güzelses'in ses renginin kendisine yakın olması ve o yıllarda taş plaklarının sayısının çok olmasından dolayı da Güzelses'i dinleyip, örnek almıştı. Celal

Güzelses'in tüm plaklarını alıp ve biriktirmişti. Yenicali, O'nun tüm parçalarını kendisine has tarzıyla ileriki sahne hayatında da okumuştur.

O dönem, Hafız Osman Öge'yi, Palulu Sekaretli Ali Demirtaş Bey'in yeğenleri Enver ve Paşa Demirbağ kardeşlere de ders veren musiki üstadlarımızdan Köğankli Hafız Mustafa Süer'i, Demirci Sıtkı'yı, İzzet Yetiş'i, Ahmet Tasalı'yı dinlemişti. Zaten babasından birçok Harput gazeliyatını ve türkülerini öğrenmişti.

“Babam makamlardan konu açıldığında usta olarak Kövenkli Hafız'dan, Hafız Osman Öge'den oldukça çok bahseder, onlardan çok şey öğrendiğini anlatırdı.” (9) (Ahmet Uzundal Yenicali Kemal'in Oğlu-2014)

1938'li yıllarda radyo alıcısının yaygınlaşması nedeniyle Elaziz'de “Türkiyenin Sesi Radyosu” yayınları dinlenmeye başlanmıştı. Bu, tüm Elazizliler gibi Yenicali Kemal'in de gençlik yıllarında radyo ile tanışmasına ve birçok değişik yöre türküsü ve şarkıları dinleyerek bunları öğrenmesine fırsat vermişti. Radyo tüm Elazığlıların dünya ile buluşmasını sağlarken, Türkiye'nin Sesi radyosundan yayınlanan şarkılar, türküler de ilgiyle takip edilmiş, bayan sanatçılar ilk kez bu sihirli kutudan dinlenmişti.

Yenicali Kemal, sesi güzel ve musikiyi seven bir genç olarak çıkan sanatçıları ilgiyle takip etmiş, Elazığ mahalli parçaları dışında değişik yörelerin türkülerini de öğrenip, repertuarını gün geçtikçe genişletmişti. Sanatçılar Ankara'dan yayınlanan müzik programlarına, Elazığ'dan Ankara'ya giderek katılmıştı. Radyo sanatçısı olma hayali sesi güzel her gencin hayallerini süsleyen bir amaç olmuştu. Radyo sanatçısı olma hayali Yenicali Kemal'de de, işte bu radyolu yıllarda başlamıştır.

Zaman ilerledikçe Yenicali Kemal de artık Elazığ'da düğünlere, özel gecelere davet edilmiş ve bu gecelerde türküler okumuş, bu davetlerden de asla para talep etmemişti. Yenicali Kemal musiki aşığı bir insandı. Musikiyi ve sahnede okumayı hiçbir zaman para için yapmamıştı.

Elazığ-Harput musikisinin icrasında; Harput'ta odalardan, püsün gecelerine, düğünlere, Harput bahçelerindeki havuz başlarından, köy odalarına yapılan eğlencelerin, Elazığ'daki salonlara geçişi hemen olmamıştı. Bu geçişlerde Halkevleri çok önemli bir şekilde yönlendirici olsa da 1940'lı yıllarda eskiden kalma alışkanlıkla musikinin icrası; halen bağ ve bahçelerinin çok olduğu Kesrik, Sürsürü ve Gülmez bahçelerindeki yazlık evlerde ve bahçelerde sürmüştü. Elaziz'deki düğünler, Harput'taki gibi coşkuyla devam etmişti. Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin yeni şehri Elazığ'da ise, Elazığ musikisi; 1940'lardan itibaren mahalle odalarında ve şehrin belli başlı kahvelerinde icra edilmeye başlanmıştı.

1950'li yıllara gelindiğinde artık Elazığ merkez nüfusu 29.317 olmuştu. (10) (Türkiye Nüfusu Başvekâlet İstatistik Genel Direktörlüğü-1935). Hızla gelişen Cumhuriyet şehri Elaziz'de Yenicali Kemal ismi sesiyle sahnedeki tavırlarıyla yayıldıkça yayılmış, musikiye olan aşkı ve seyirciye olan saygısıyla

beğeni toplamıştı. Kendisi sahnedeki tavırlarıyla ilgili şunları söylemişti: “Seyirciler benim en beğenilen özelliğimin hep sahnedeki saygılı duruşum olduğunu söylerler. Sahne aldığımda seyirciler ile aramda bir bağ kurmaya özen gösterir ne olursa olsun asla sahnedeki duruşumu bozmazdım. Örneğin Elazığ sporla il dışında yapılan gecede yaşadıklarımı anlatmak isterim. Ben sahnede aşırı miktarda içki almış bir grup sahnede bana küfretti ama ben sahneyi hiç terk etmedim. Çünkü ben, beni dinlemek isteyen diğer dinleyicilerime saygısızlık olur diye kulaklarımı tıkayarak geceye devam ettim. Bu tavrım çok alkışlandı ve o insanlar özür dilemek zorunda kaldı. Sahnede her zaman beni dinlemeye gelen insanlara en güzelini sunmaya özen göstermişimdir. Musiki gönül işidir. Musikiye ve dinleyiciye saygı duymayan başarılı olamaz. Ben dinleyiciye saygımdan sahneye içkili çıkmamaya özen gösterirdim. Zaten içkiyi hiç sevmezdim. Allah affetsin gençliğimde çok az da olsa bira kullandım ama çabuk bıraktım. İçki sanatçının düşmanıdır ve sesi öldürür. Sesime ve sağlığıma bakardım. Ben bağıra, çağıra okumazdım. Yumuşak ve içten okumaya gayret ederdim. Bağırarak ya da çok dik okumazdım. Sesimi ve gırtlığımı iyi kullanırdım. Sahnede seyirci ile hep mesafeli ve saygıya dayanan bir diyalogum vardı. Ben türkü okumayı, Harputumuz’un sevilen eserlerini okumayı yani musikiyi seviyorum. Parayla pulla hiç işim olmadı. Para hesabı yaparak asla bu işi yapmadım, sahne almadım. Çağrıldığım çoğu yerlere de hep ücretsiz gitmişimdir. Şunu söylemek istiyorum ki musikiyi mesleğim olarak yapsaydım çok başarılı olabilirdim ve Türkiye’de tanınan sayılı sanatçılar içinde olabilirdim”. (11) (Yeniceli Kemal ile Kendi evinde röportaj-2002)

Askerliğini dahi yapmamış 20 yaşlarındaki Yeniceli Kemal artık bir sahne sanatçısı olmuştu. Geniş kitlelere ulaşma isteği gitgide artmış, düğünlerde, arkadaş toplantılarında türküler okusa da ışıklandırılmış ve ses düzeni olan salonlarda kendisini dinlemeye gelen müzik severlere türküler, şarkılar okuma isteği daha da güçlenmişti. Yeniceli Kemal sahne sanatçısı olarak anılmak, eserler bırakmak istemişti. Yaşı 22 olduğunda 1954 yılında 2 yıl gecikmiş olsa da her Türk evladı gibi O da askere gitmişti. Ankara’da Teftiş Kurulunda askerliğini yaptığı sırada sesinin güzel olduğunu duyan komutanları yapılan gecelerde sahneye çıkmasına izin vermişti. Yeniceli askerde iken Ankara’da düzenlenen bir Elazığ Çayda Çıra Gecesine de katılma imkânı bulmuştu. O yıllarda Ankara’da Elazığlılar Gecesi düzenleyenler arasında bulunan Dr. Kemal Topalan ve kardeşi Yarbay Ekrem Topalan, Yeniceli Kemal’in geceye katılmasını sağlamış hatta Kemal Topalan, aynı gün Yeniceli Kemal’i Ankara Radyosuna götürüp ses kaydına almıştı.

Aslım Karadağlıdır
Başım Yere bağlıdır.
Kesme tabib yaremi
Yarem yar eliyle bağlıdır

Kayıt yapılırken stüdyoya Muzaffer Sarısözen girmiş, Yenicali Kemal'i dinlemişti. Kemal Topalan'la ayaküstü konuşup, Yenicali Kemal'in yanına gelmiş, "Bak evladım ben radyoda senin gibi yetenekli gençler arıyorum" demişti. Çünkü Sarısözen 1954 yılında İstanbul yurttan sesler korosunu kurma çalışmalarına başlamıştı. "Sesin çok güzel, asker olduğunu Kemal beyden öğrendim. Askerliğini bitir hemen yanıma gel" diye teklifte bulunmuştu. Ankara radyosunun kadrolu sanatçısı olmak için teklif almak ve halk müziği koro şefi Muzaffer Sarısözen' den övücü sözleri duymak, Yenicali Kemal'i sevindirmiş, gururlandırmıştı .(12) (Yenicali Kemal ile Kendi evinde röportaj 2002)

Aynı akşam Elazığ Çayda Çıra Gecesi yapılmış, salon dolup taşmıştı. Yenicali Kemal gecede bir saatten fazla sahne almış, salonda Elazıglılar dışında misafirlerin de isteklerini okuyup, repertuarı da gün geçtikçe genişletmişti. Askerliği süresince radyo sanatçısı olma ümidiyle askerliğinin bir an önce bitmesini beklemiş, 1956 yılında teskereyi alıp, Ankara'dan Elazığ'daki babasını telefonla aramış, kendisine yapılan teklifi ona iletmışti. "Çabuk Elazığ'a gel ne işin var radyoda" diyen babasının bu tavrı karşısında, o yıllarda evli ve 3 çocuk sahibi Yenicali Kemal büyük sözü dinleyerek Elazığ'a dönmüştü.

Yenicali Kemal Elazığ'a döndüğünde Elazığ merkezi 41.667 kişilik bir nüfusa sahip çok daha gelişmiş bir il olmuştu. Tekrar köyde rençberlik yapmaya başlamış, Ankara'yı arayarak Kemal Topalan'a durumu anlatmış, babasının onayı olmadığını Topalan'dan kendisine başka bir iş bulmasını istemişti. Topalan da Yenicali Kemal'i 1957 yılında Devlet Hava Meydanında kadrolu bir işe yerleştirmişti. Yenicali, Vertetil'de (Yazıkonak) bulunan hava meydanında Kaynakçı Ustası olarak işe başlamış, ilerleyen yıllarda atölye şefi görevine atanmıştı.

İşe girdiği ilk yıllarda Yenice Köyünde babasıyla köyde yaşamış, 2 yıl boyunca her gün 5 km yolu yaya yürüyerek Vertetil'e (Yazıkonak) hava limanına yaya olarak gidip gelmiş, daha sonraları işe yakın olması nedeni ile Vertetil'e yerleşmişti. 25 yıl boyunca işine gidip gelirken bir yandan da müzikle uğraşmaya türküler okumaya devam etmiş, sabahları bir memur, akşamları ise programlarının ardında koşturan bir mahalli sanatçı olmuştu O. (13) (Yenicali Kemal ile kendi evinde röportaj 2002)

Naci Sönmez o dönemle ilgili şunları söylemişti: "İlk defa 1960-1965 yılları arasında Elazığ Hava Meydanında kamu görevlisiyken Yenicali Kemal'i dinleme fırsatı bulmuştum, o yıllarda lise öğrencisiydim. Merhum dayım Sabahattin Corogil Elazığ Hava Meydanı Müdürlüğü görevini yürütmüştü. Bu nedenle hafta sonlarında hava meydanında düzenlenen özel günlerde Elazığ tabiri ile takım çalgıyla sürekli eğlenceler vardı. Mahalli havaları bu özel günlerde okuyan Yenicali Kemal, eserleri kendine has bir üslupla yüksek perdeden icra etmesi sebebiyle sevenlerinin beğenisini kazanmıştı. Aile çay bahçesinde onu uzun yıllar dinlemiştik. O sahnedeki duruşuyla, plaklarıyla,

kasetleriyle, ödülleriyle ve mütevazı kişiliğiyle her zaman gündemde kalmayı başarabilmişti. Kendisinden bir program talep edildiğinde hiçbir mazeret göstermeden ve kırmadan kabul eden bir halk sanatkârı olmuştu.” (14) (Naci Sönmez Sanatçı)

Elazığ evlerine radyonun girmesi plakların çoğalması, evlerde müzikli günlerin başlangıcı olmuştu. 1960-1970 yılları arasında hızla çoğalan Elektrikli Pikaplar Elazığ evlerinde, bahçelerinde, havuz başlarında dinlenir hale gelmişti. Radyolar genelde gündüzleri dinlenmiş, geceleri elektrik kesintilerinin olduğu dönemlerde ise pille, sadece ajans haberleri takip edilmişti. Ünlü sanatçıların plakları postaya para yatırılarak posta yoluyla veya plakçılardan istenmiş, plak dolduran sanatçılar Türkiye'nin her bölgesinden dinleyici bulabilmişti. Yeniceli Kemal sesini radyo ve pikaplarla geniş kitlelere ulaştırma hayalini, 1963 yılında ilk plağını yaparak gerçekleştirmişti.

Yeniceli 16 plak doldurmuş, bu plaklar Elazığ'daki plakçılarda satılıp büyük ilgi görmüştü. Resmi 16 adet plak gibi görünse de birçok firma izinsiz ve ücret ödemedi korsan plaklarını çoğaltarak piyasaya sürmüştü. Harput'ta musikiyle yetişen Elazığlılar, bu müzik tutkularını ancak Kına Gecelerinde, Çayda Çıra Gecelerinde, plak ve konserlerde türkü dinlemeyle giderebilmişlerdi. O yüzden plaklar ve konserler Elazığlı'nın olmazsa olmazı haline gelmişti.

1960 yıllara gelindiğinde Elazığ'ın nüfusu 60.259'a ulaşmıştı. O yıllarda Elazığ'da gerek Türkiye'nin Sesi Radyosu gerekse, yapılan konserlerle sürekli müzik dinlense de bu yayınlar ve konserler Elazığlılar'ın mahalli musiki özlemlerini gidermeye yetmemişti. Bu konudaki açığı gören Cemil Küçüközer adında bir radyo tamircisi yaptığı verici ile, Elazığ'a tamamen Harput Musikisini içeren müzik programları yayını yapmıştı. Yasal olmayan bu yayın yaklaşık 6 ay kadar devam etmiş ve savcılık tarafından durdurulmuştu. 1. Harput Caddesinde radyoculuk yapan radyocu Cemil o dönemin sanatçılarından Hafız Osman Öge'nin, Enver Demirbağ'ın Yeniceli Kemal'in ve Fikret Memişoğlu'nun plak ve kasetlerini yayınlanmıştı. Yeniceli bu yıllarda radyo aracılığıyla isim yapmaya başlamıştı.

1960 lı yıllarla birlikte 45'lik plak devri başlamıştı. Kolay kırılan hantal taş plaklar yerini, elektrikli (pilli-ceyranlı) pikaplarda çalınan esnek pratik ve küçük 45'liklere bırakmıştı.

1963 yılına gelindiğinde şehirde radyo yayını talepleri o kadar artmıştı ki, halk mahalli musiki ve kendi sanatçılarını dinlemek istemişti. İşte bu talepleri o dönemde Elazığ Erkek Sanat Enstitüsü gidermişti. O yıl Elektrik Bölümünün açılmasıyla aynı yıl okul bünyesinde radyo yayınları başlamıştı. Radyoda, musiki dışında halk eğitime katkı sağlamak amacıyla da yayınlar yapılmış; radyo, Enstitü Müdürü Orhan Savaşeri tarafından kurulmuştu. Radyo açılışı

sabah 09:00'da Elazığ'ın sevilen folklor müziği çayda çıra melodisi ve İstiklal Marşı ile yapılmış, 09:00-10:00 saatleri ve 12:00-13:00 saatleri arasında düzenli olarak her gün 2 saat programa devam edilmişti. Pazar günleri ise halkın istekleri karşılanmak üzere istek programı gerçekleştirilmişti. Sanat Enstitüsünün mütevazı imkânlarıyla oluşturulan radyo stüdyosunda bir dönem okul öğretmeni ve Yenicali Kemal'in akrabası da olan Süleyman Yenice, Bilgin Kürüm, Mehmet Topal ve Nevin Hanım spiker ve program yapımcılığı yapmıştı. Enstitü personeli Muhasip Fikri Çürümez'in arada kanun da çaldığı radyo yayınları genellikle o yılların 78'lik, 33'lük, 45'lik ve uzunçalar plakları çalınarak yapılmıştı. Ses kayıtları Grundig TK 35 marka makara bantları olan teyplerle yapılmıştı. Canlı yayınların da yapıldığı olmuştur. (15) (Elazığ Sanat Okulu Radyosu Spikeri Mehmet Topal-Makale)

Elazığ radyosunun olduğu yıllarda mahalli müzik yayınlarının ilgi görmesi, Yenicali Kemal'in plaklarının çok tutulmasını sağlamıştı. Radyonun ilk yıllarında yayınlanacak programlarda sıkıntı yaşanmış, imdada o yılların plak ve kasetleri yetişmişti. Stüdyo Gülom ortaklarından Özer Gözler, Yalçın plak stüdyosunda Erdal Yalçın, radyoya plak ve kaset noktasında yardımcı olmuştur. Aile Çay Bahçesinde verilen konserlerin kayıtları, o yıllarda Grundig TK 47 marka bantlara çekim yapılarak yayınlanmak üzere radyo evine götürülmüş, Çay Bahçesi sahnesinde, ses kayıtlarının yayınlanması sağlanmıştı. (16) (Özer Gözler Gülom Bant Ortağı - Stüdyo Kemaliye'nin Sahibi Röportaj)

Yenicali Kemal'in de Aile Çay Bahçesinde çıkması ve bu yayınlarda sık sık yer alması çok tanınmasına neden olmuştu. Radyonun Elazığ'da nüfusun ne kadarına ulaştığı noktasında bilgi vermesi açısından; o yıllardaki radyo alıcısının miktarlarının küçümsenmeyecek bir rakamda olduğunu özellikle belirtmek gerekir. Ahmet Uzundal o dönem ile alakalı şöyle demişti: "Erkek Sanat Enstitüsünden (Sanat Okulu) yayın yapan ve spikerliğini aynı okulun öğretmeni olan (rahmetli) Süleyman Yenice'nin (annemin dayısı) yaptığı Elazığ Radyo Evinden, Yenicali Kemal olarak evimizdeki radyodan onun sesini ilk duyduğumda ilkokula yeni başladığım yıllardı.(1966-67) (17) (Ahmet Uzundal Yenicali Kemal'in Oğlu İle Röportaj-2014)

PTT kaynaklarına göre 1967 yıllarında Elazığ il merkezindeki ev ve işyerlerinde 13.232, il genelinde 19.105 adet; 1973 yılında ise il merkezinde 17.236 adet, il genelinde 28.296 adet radyo vardı. (18) Elazığ Sanat Okulu Radyosu Spikeri Mehmet Topal-Makale

Merkeze bağlı bazı köylerin elektriği şeker fabrikasından karşılanmıştı. (19) (Elazığ Şeker Fabrikası Açılışı Hatırası Eylül 1956). Bu rakamlara göre radyoda yayınlanan tüm yayınlar o yıllarda 60.259 nüfuslu Elazığ'da tamamen dinlenmişti. Elazığ'da radyo dışında insanların hoş vakit geçirmelerini sağlayacak diğer eğlenceler ise konserler, sinema ve tiyatro idi. Bu gösteriler Elazığ'da o yıllarda aile çay bahçesinde (Halkevi binası karşısı) kendi ses düzenleri ile yapılmıştı. Aile çay bahçesi kurulduğundan bu yana Elazığ'ın eğlence merkezi olmuştu. Yine Ahmet Uzundal o dönemle alakalı "Yazın Aile

Çay bahçesinde devamlı sanatçı programları olmuş, Yeniceli Kemal de bu programların sanatçı listesinde yer almıştı. Zaman zaman beni de beraberinde götürdüğünden; o dönemlerde bugün hayatta olan veya vefat eden birçok Halk Müziği veya Sanat Müziği sanatçısını tanıma imkânı bulmuştum. Aklımda kaldığı kadarı ile bu isimler; Nurettin Dadaloğlu, Ahmet Sezgin, Selahattin Erorhan, İzzet Altınmeşe, Muazzez Türünk, Nurten İnnap, Sevim Çağlayan, Birsan Armağan idi.” demişti. (20) (Ahmet Uzundal Yeniceli Kemal’in Oğlu İle Röportaj-2014)

O dönemlerde; Halkevi Kapalı Spor Salonu, Kültür Parkı, Atapark Orduevi Salonu, Sümer Sineması, Saray Sineması (Saray Sinemasının yazlık kısmı ise Koloğlu çarşının arka kısmında bulunan bir sinemaydı), Gölcük Sineması (Gölcük Sinemasının yazlığı sinemanın üstünde teras kısmındaydı), Şeker Fabrikası Sinema Salonu (İçme köyünde yapılan ve sonraları sökülen fabrikadır ve Eylül 1956 açılmıştır) Halkevi Sinema Salonu (1934), Aile Sineması, Çiçek Sineması, Yazlık Sinema, Renk Sineması, Köşk Sineması, Harput’taki Balakgazi Gazinosu gibi birçok salonda konserler verilmişti. (20) (Ahmet Aykul Müzisyen Elazığ Ulukent-Röportaj)

O yıllarda asri düğünler Elazığ’da yayılmaya başlamış, bu tarz düğünlerin gerçekleştirilebileceği büyüklükte salon olmaması sıkıntısının gündeme gelmesiyle aile çay bahçesi bitişiğinde ilk düğün salonu olan Özbel Düğün Salonu açılmıştı. (21)(Yılmaz Kalender Koleksiyoner-Röportaj)

Bu salonlar Elazığ’ın gösteri mekânları olmuş ve söz konusu salonlar kimi zaman dışarıdan gelen sanatçıların yaptığı gösterilere, kimi zaman da Elazığlı sanatçıların düzenlediği gecelere sahne olmuştu.

Yeniceli Kemal musiki hayatının en parlak dönemlerini işte bu salonlarda geniş halk kitlelerine ulaşılarak yapmıştı. Salon konserleri, yardım konserleri, özel geceler, düğünler, park konserleri yanında radyo yayınları O’nu Elazığ’da her zaman mahalli musiki denildiğinde akla gelen ilk 4 isimden biri yapmıştı. Yeniceli Kemal popüler kültürün oluşmaya başladığı dönemlerde medyanın nimetlerinden faydalanmış sanatçılarımızdan olmuştu. Bu yönüyle de tarihe damgasını vurmuştu.

İlerleyen yıllarda Harput ikliminde yetişen üstat sanatçıların yavaş yavaş rahmete kavuşması, aynı zamanda o yıllarda arkadan gelen ve Harput Müziğini doğru okuyan sanatçıların az yetişmesinden dolayı, mahalli müzik okuyan sanatçılara destek olma ihtiyacı doğmuştu. Harput Müziğinin ve oyunlarının unutulmaması ve bu değerlerin tanıtılarak yeni nesillere doğru iletilmesi amacıyla Harput Folklorüne, Musikisine aşık birkaç Elazığlı harekete geçmiş, Elazığ’da ve Elazığ dışında dernekleşmeye gidilmişti. Elazığ’da 1947 yılında Fikret Memişoğlu’nun başını çektiği derneğin kurulduğu yıllarda vilayetlerde

liseler çoğaldığından yüksek tahsil ve çalışmak için İstanbul ve Ankara Üniversitelerine çok büyük bir üniversite akını başlamıştı.

Memleket hasretiyle İstanbul'da 1944 yılında İshak Sunguroğlu'nun başkanlığında "Elazığ Lisesinden Yetişenler Derneği" kurulmuş, İstanbul'daki bu dernekte Folklor Geceleri düzenlenirken, 1948 yılında da Ankara Elazığ Kültür Derneği kurulmuştu. (22) (İshak Sunguroğlu Harput Yollarında Cilt 3: 249)

Bu il dışında ve Elazığ'da kurulan derneklerin yaptığı geceler artık gösteri şeklinde sahnelerde sergilenmeye başlamıştı. Yenicali Kemal işte bu gecelere il dışına, yardım konserlerine davet edilmiş, O da Elazığlı olmanın sorumluluğu içerisinde kimseyi kırmayıp bu gecelere iştirak etmişti.

Uzundal, 1970-71 yılları ile ilgili "Babamın, Van'da (bugünkü Merkez Bankasının olduğu yerde) çay bahçesindeki programı, yine aynı yıllarda Malatya'da Kernek Parkındaki programları ve o programlarda dinleyenlerin gösterdiği coşku ve sevgi seli benim hafızamda yer ederken; O, benim görmediğim unutulmayan yüzlerce gezi ve konseri ile yöreye veya bölgeye hitap edebilmişti." demişti. (23) (Ahmet Uzundal Yenicali Kemal'in Oğlu İle Röportaj-2014)

Bu gecelere aslına uygun Harput iklimini yaşatmak için genellikle Elazığ'dan Yenicali Kemal, Enver Demirbağ gibi dönemin en iyi ve ünlü sanatçıları davet edilmişti. 1955-1980 yılları arasında Elazığ'a çevre illerden konser vermek, gösteri yapmak için çok fazla sanatçı gelmişti. Gerek kadınlar matinesi gerekse maile olarak yapılan gösterilerle insanları salonlara çekmek amaçlanmıştı. Kadınlar matinesi saat 14:00'de başlarken, akşam matineleri saat 19:00'da başlamış, bazı konserlerde localar sadece bayanlara ayrılmıştı. Aile Çay Bahçesinde ilk zamanlar bayanlar ve erkekler ayrı taraflarda bu gösterileri izlese de, sonraları bu uygulamalar kalkmıştı.

"Onun (Yenicali) sahnede her akşam yaklaşık bir saate yakın söylediğini hatırlıyorum, bazen dinleyicilerin tezahüratı ile ikinci kez sahneye döndüğünü, dinleyicilerin istek yazdığı küçük kâğıtlarla ceplerinin dolduğunu. Hele elindeki mikrofonu bırakarak söylediği uzun havaları çıplak sesle okuduğunda çok büyük coşku yaratırdı." (24) (Ahmet Uzundal-Yenicali Kemal'in Oğlu İle Röportaj-2014)

O yıllarda mahalli müzik dinleyicisi oldukça fazla olmuş, Elazığ'daki bu salonlar, parklar dönemin en ünlü ses, saz ve tiyatrocularını konuk etmiştir. Hamiyet Yüceses (mikrofonu bırakıp okuması meşhurdur), Muazzez Türing, Sami Kasap, Celal Güzelses, Nida Tüfekçi, Nurettin Çamlıdağ, Nezahat Bayram, Aliye Akkor, Zati Sungur (dünyaca ünlü ilizyonist), Müslüm Gürses, Kemal Dirim Tiyatrosu, Şükrü Tınar, Perihan Altındağ, Nevin Akkor, Nurettin Dadaloğlu, İsmail Dumbüllü (tiyatrocı), Orhan Erçin (Çeto) Tiyatrosu, Nuri Sesigüzel, Müzeyyen Senar, Celal Özer, Enver Demirbağ, Paşa Demirbağ, Lokman Tasalı, Faik Buz, Fahri Karakaya, Safiye Ayla, Ahmet Tasalı, Abbas Bakır, Cevat Petek, Sadık Altınmeşe (İzzet Altınmeşe'nin abisi), Şükran Ay

(Savaş Ay'ın annesi), Ayşe San, İzzet Altınmeşe, Bilber Ay (o yıllarda merik şarkısını söyler), Mükerrerem Kemertaş, Mehmet Avşar, Ruhi Su, Hasan Er, Hülya Süer, Yüksel Özkasap, Nurettin Dadaloğlu ve Muazzez Turing bu isimlerden bazıları olmuştur. (25) (Yeniceli Kemal ile kendi evinde röportaj-2002)

30 Haziran 1967 yılında Elazığspor kurulmuş, resmi ligdeyken tesislerin yetersiz olmasından dolayı 3. ligde mücadeleyle başlamış, maçları ilgi ile takip edilmişti. Elazığ merkez nüfusunun 78.605 olduğu bu dönemlerde maç sonrası eğlenceler düzenlemek gelenek haline gelmişti. Yeniceli Kemal Elazığspor gösterilerinde kulüp yöneticilerinin ricasını kırmayıp il dışında birçok geceye iştirak etmişti. Özellikle Elazığspor yöneticisi Mustafa Kinter, Yeniceli Kemal'i deplasman maçlarından sonraki eğlencelerde konser vermek için il dışına götürmüş, Yeniceli de il içinde ya da il dışında olsun Elazığsporla beraber maçlara zaman zaman katılmıştı.

Muş'a, Diyarbakır'a, Bingöl'e gitmiş, gittiği yerlerde binlerce insana konser vermişti. Diyarbakır konserinde Celal Güzelses'in oğlunun olduğu salonda çok iyi bildiği ve yıllarca plaklarından dinlediği Celal Güzelses'in parçalarını okumuş, salonu coşturup uzun süre alkış almıştı. Repertuarının geniş olması ve her sazla okuyabilmesi Yeniceli Kemal'in konserlere çağrılmasında çok büyük etken olmuş, bu geceler ve konserler O'nun Elazığ dışında da tanınan, sevilen ve kendine has bir dinleyici kitlesinin olmasını sağlamıştı. Çıkardığı plaklar Elazığ dışında da satılmaya başlamış, gittiği her yerde "Şarkın Bülbülü" olarak tanınmasına sebep olmuştu.

Zülfü Altan, Yeniceli ile ilgili düşüncelerini şöyle ifade etmişti: "Zaman geçti, kısmet oldu kendilerinden ve diğer sanatçılardan aldığımız feyzle bizler de profesyonel olarak aynı mesleğe intisab etmiş, bulunduğumuz yerden mahalli sanatçılarımızın kıymetini daha iyi anlamıştık. Çünkü onlar bizlere varlıklarıyla yol açmışlardı. Şahsım adına elimden gelen her türlü ilgi alaka ve saygımı esirgemezken, özellikle Kemal Yeniceli beyimle ilişkilerimiz hep devam etmişti. Kendisi benim nazarımda sakin, hatırlı, sanat ruhu oldukça yüksek tipik bir Elazığ ova insanı olup, kendisinin yöremizde "hamile" diye tabir edilen (nazagelen bir konuşması ve şarkı sesi) bir sesi vardı" (26) (Zülfü Altan Sanatçı)

Yeniceli Kemal 1975 yılında İzmir'de Elazığ Kına Gecesine davet edilmiş, gece Pazar günü İzmir Site Sinemasında yapılmıştı. Geceye Enver Demirbağ, Abbas Bakır, Yusuf Kamaç gibi sanatçılarla birlikte katılan sanatçımız, o gecede yaşadıklarını şöyle anlatmıştı: "Ben programa başlamadan sahne arkasından baktım ki sahnenin önünde İzmir Radyosu Sanatçıları da Elazığlılar tarafından geceye davet edilmişti. Salonun ön tarafında özel ayrılan yerde geceyi takip etmişlerdi. Geceye İzmir radyosu ses sanatçısı Mürvet Akkaraca ve isimlerini sayamayacağım 10'a yakın sanatçı katılmıştı. Ben gelen sanatçılara

hoş geldiniz demek için sahneden inerek kendimi tanıtmıştım. Ben Yenicali Kemal deyince senin adını çok duyduk o sen misin diye birbirlerine bakmışlardı. İçlerinden biri İzmir Radyosu koro şefi olduğunu sonradan öğrendiğim Abdullah Bey (soyadını hatırlamıyorum) Yenicali Kemal'i dinlemeye geldik derken, İzmir radyosu spikerlerinden birine; radyoda bir program yapalım Kemal Bey'e demişti. İzmir'deki geceye Abbas Bakır, Enver Demirbağ hep beraber katılmıştık. Ben Enver Demirbağ'a gidip; Enver Bey senin sıran ama izin ver ben çıkayım, İzmir radyosundan beni dinlemeye gelmişler, önce ben çıkayım demiş, O da tabi ki Kemal Bey diye karşılık vermişti. Programa çıkıp 1 saat 15 dakika durmadan Elazığ'dan, Celal Güzelses'ten, dönemin tutulan parçalarından okumuştum. Bir yaşı destanına girmiştim ki herkes çok etkilenmişti. Sahneden indiğimde Abdullah Bey boynuma sarılmış; Pazartesi radyoya geleceksin, saat 13:30'da görüşelim demişti. İzmir radyosuna gittiğimde, radyoda beni herkese tanıtmış, övgüyle bahsetmiş, bana ikramda bulunmuş, sonra kayda geçmiştik. Orada Talip Özkan Hoca'nın sazı eşliğinde Saba makamından parçalar okumuştum. Sonra;

*Şu yalan dünyanın kahrını çekti
Hayatta kimsesizim, boynumu büktüm
Değmeyen sevgiliye gözyaşı düktüm
Yalan yalan yalan yalan hep dünya yalan
Al güzeli koynuna da onunla oyalan
Yalan yalan yalan yalan hep dünya yalan

Al güzeli karşına onunla oyalan* adlı esere geçip kaydı bitirmiştik. Abdullah Bey yanıma gelip; Kemal Bey sen hava meydanında memursun, seni İzmir Radyosuna nakille alalım olur mu diye teklif etmişti. Ben de kabul edip hazırlıklara başlamıştım. İzmir Yeşilyurt'ta 62 bin liraya ev bulup, Elazığ'daki evi de o zaman satılığa çıkarmıştım. Elazığ'a gidip konuyu babama açtığımda, babam maalesef yine izin vermemişti. Oğul ben yaşılandım beni bırakıp nereye gidiyorsun diye sitem etmişti. Ben de babamı yine kıramamış, çok istememe rağmen bu kısımda o dönem elimden uçup gitmişti.” (27) Yenicali Kemal ile kendi evinde röportaj-2002

Yenicali Kemal özellikle Elazığspora katkı sağlamak amacıyla yardım geceleri ve dostluk gecelerine katılmış, hemşericilik bağlarının çok daha güçlü olduğu o yıllarda yardım gecelerinin bir kısmı il dışında olmasına rağmen iştirak etmişti. Elazığ'a her alanda katkı sunmuş ve sosyal sorumluluk projelerinden de desteğini asla esirgememişti. Örneğin 1956 yıllarında dönemin Elazığ Valisi Vefik Kitapçığıl'ın hanımı Zülzüle Hanımın da bulunduğu hanımlar Elazığ'daki kimsesiz çocuklar için yardım geceleri düzenlemiş, bu organizasyonda Yenicali Kemal; sahne alıp, 3 gün süren bu gecelerde büyük miktarlarda paralar toplanmasına vesile olmuştu. Hatta gece anısına Yenicali Kemal'e plaket verilmişti.

Yenicali Kemal'in oğlu “Her ne kadar birileri Harput Müziğinde Avam-Hamas durumu olduğunu iddia etse bile, büyük bir kısmı beste ve güfteleri ile

anonim olan Mahalli parçaları, O, her türlü sosyal etkinlikte ve hayır kuruluşlarının gecelerinde hiçbir karşılık beklemeden icra etmişti.” demişti. (28) (Ahmet Uzundal Yeniceli Kemal’in Oğlu İle Röportaj 2014)

İlk plak çalışmasını 1963 yıllarında Güle Damlar adlı plağı ile yapan Yeniceli, o yıllarda İstanbul’da Mim Plakçılık ile boş mukaveleye imza atarak bir anlaşma yapmıştı. Bu plak 5000 adet satmış, fakat bu satışlardan Yeniceli’ye para verilmemiş, Yeniceli Kemal de bir yolunu bularak bu firmadan ayrılmıştı.

1957-1970’li yılların sonuna kadar toplam 16 plak, 6 kaset yapmış; ama kültür gecelerinde ve eş dost arasında düzenlenen meşklerdeki ses kayıtları ve bu kayıtlarla yapılan korsan kasetleri sayılamayacak kadar çok olmuştu. Yine oğlu o dönemlerle ilgili şunları söylemişti: “Babam 1960’lı yıllar içerisinde zaman zaman plak doldurmak üzere senelik izne ayrılarak İstanbul’a gitmiş, 10-15 gün sonra plak doldurarak geri dönmüştü. İstanbul’daki plak firmasına gittiğinde plak dolduruncaya kadar firma tarafından izole edilmiş, firma sahiplerinin kendi evlerinde misafir edilmişti. O tarihlerde Elazığ’da herkes onun İstanbul’a plak doldurmaya gittiğini duymuştu. Zira okuldaki hocam bile sorardı bana. Bu döneme kadar Yeniceli Kemal olarak bilinen Kemal Uzundal, plak doldurduğu tarihlerde aynı zamanda Elazığ Havaalanında memur olduğundan dolayı gerçek soyadının plak üzerinde yazılmasının Devlet Memurları Kanununa uygun olmayacağı düşüncesi ile plakların üzerine Kemal Yeniceli olarak yazılmasına karar verilmişti. Bu yıllar içerisinde 16 adet eseri plağa okumuştur. Bunlar içerisinde söz ve müziği kendisine ait parçalar da vardı. Okunan bu eserlerin oldukça rağbet gördüğünü, plaklarının çok sattığını bilirim. Güle Damlar plağı evden eve dolaşmıştı, zira o tarihlerde Gazi Caddesinde yanında yürürken adım başı insanlarla sohbeti, herkesle selamlaşması ya da tanıyanların birbirine onu göstermeleri çocukluk günlerimde hoş bir anı olarak kalmıştı hep.” (29) (Ahmet Uzundal Yeniceli Kemal’in Oğlu İle Röportaj 2014)

YENİCELİ KEMAL’İN DOLDURDUĞU PLAKLARDAN SÖYLE- DİĞİ TÜRKÜLER VE PLAK ŞİRKETLERİ:

Gidene bak gidene- Topkapı Plakçılık
Çimen yerde- Topkapı Plakçılık
Bu çalım kime satarsın- Tezelli Plakçılık
Kurban kurban - Tezelli Plakçılık
Saray yolu- Pikapfon Plakçılık
Havuz başının gülleri- Pikapfon Plakçılık –Mim Plakçılık
Bu yoldan gelin gider- Pikapfon Plakçılık – Mim Plakçılık
Samancılar- Mahinur Plakçılık - Mim Plakçılık
Güle damlar-Mahinur Plakçılık - Mim Plakçılık
Karşıdan bakıyorsun-Mim Plakçılık
Yağmur yağar-Mim Plakçılık

Güzel güzel nereye – Hisar Plakçılık
 Gül ekdim diken oldu –Hisar Plakçılık
 Yinemi kar yağmış yarın üstüne –Topkapı Plakçılık
 Karmı Yağmış Şu Harput’un Başına –Topkapı Plakçılık
 Yol üstüne serildim. –Şenol Plakçılık
 Eledim eledim höllük eledim.-Şenol Plakçılık

Yaklaşık 16 plak (45 devirli) yapmıştı. Plaklarında mahalli musiki dışında bir kısım fantazi eserler de okumuştur. Halk arasında sevilen ve hafızalarda yer eden eserlerden bazıları şunlardır: 1) Gül demleri (Kesik hoyrat), 2) Gül kokar al yanaklar (Versak hoyratı), 3) Gönül yüksekenmiş alçaklıyamam 4) İki keklik bir ötüyor Yüksek Minarede kandiller yanar.

Elazığ’da ve Elazığ dışında birçok özel dinleyicisi vardı. (30) (Salih Turhan)

Elazığlıların Harput’tan gelen müzik sevgisi, müziğin dinlenmesi, icrası noktasında değişimler olsa da müzik sevgisi Cumhuriyet şehri Elazığ’da devam etmişti. Müzik Harput’ta bir eğlence unsuru iken hızla gelişen Elazığ’da artık güçlü bir sektör olmuştu. 1955’li yıllar plak dinlemesinde patlama olduğu yıllardı. O yıllarda plak kayıtlarını İstanbul’da yapan plak şirketleri, plak doldurtacağı sanatçıyı ve müzisyenleri İstanbul’a götürmüş, ayrıca bu plakları sadece ses sanatçıları için yapmayıp, enstürmantel ve müzikli skeç tarzında da plaklar yapmışlardı.

Plak kaydı yapan sınırlı şirket olması ve plak çıkaracak sanatçıların çok olması yani plağa, müziğe olan ilginin artması nedeniyle kayıt işlemleri sırayla yapılmıştı. Kayıt yapabilmek için 1 haftayı bulan beklemler yaşanmış, İstanbul’a giden ve plak çıkaracak ekibin tüm masraflarını plakçı firma karşılamıştı. Çok yoğun plak talebi olan 1960-1970’li yıllarda, Elazığlı birçok mahalli sanatçı plak yapma imkânı bulmuştu. İstanbul’da plak kayıtlarının yapıldığı semtler ve şirketlerin bazıları şunlardır:

Şişli’de; Samanyolu Stüdyosu, Beyoğlu’nda Tünel’de; Philips Stüdyosu, Beyoğlu’nda Tünel’de; Suret Stüdyosu Beyoğlu’nda; Şençalar Stüdyosu, Sahibinin Sesi Stüdyosu, Odeon Plakçılık (31) Ahmet Aykul Müzisyen Röportaj Elazığ Hüseyinik

Piyasaya çıkan plaklar Elazığ’da çeşitli plakçı ve kasetçilerde satılmaya başlanmış, özel istekle istenen plaklar ya posta yolu ya da siparişle getirilmişti. 1970’li yıllarda Elazığ’da eğlence sektörü kadar kaset plak sektöründe de çok büyük gelişmeler yaşanmıştı. Keban Barajı’nın kamulaştırma paraları da Elazığ’a hareket getirmiş, Elazığ zaten Doğunun Paris’i olarak anılan bir şehirken, kamulaştırma paraları bu hareketliliği adeta tetiklemişti. 1970’li yıllar kaset ve plakçılıkta altın yıllardı. (32) (Özer Gözler Gülom Bant Ortağı-Stüdyo Kemaliye’nin Sahibi)

O yıllarda düğün salonları artmış, Elazığ artık müzik piyasasıyla bölgeye hitap eden merkez haline gelmişti. Unkapanı’na 1 kamyon boş kaset inerken,

Elazığ'a o yıllarda 2 kamyon boş kaset indiği hep söylenmişti. (33) (Erdal Yalçın Yalçın Bant Stüdyosu sahibi Röportaj-2001)

Gece hayatının renklenmesi, ses düzeninde ve kaydında ciddi gelişmelerin oluşu, kaset kayıtlarında gelişmiş kayıt cihazlarının Elazığ'a getirilmesi ve kaset kayıtlarının evlerden bozma özel ses yalıtımı yapılmış stüdyolara alınması, kayıt kalitesini arttırmış, bu da bant kaydı sektöründe Elazığ'a olan ilginin çoğalmasına vesile olmuştur.

Mahinur Plakçılık, Melodi Plakçılık, Enver Demirbağ Bant stüdyosu, Stüdyo Çalışkan, Gülom Bant Stüdyosu, Yüksel Plak, Ali Usta, Demirbağ Plakçılık, Stüdyo 23 Plak ve Bant Stüdyosu, Stüdyo Kemaliye Bant Stüdyosu, Yalçın Plak ve Bant Stüdyosu, Akıncılar Plak, Leylam Bant Stüdyosu, Stüdyo Kaygusuz (Seda) Bant Stüdyosu, Solfej Plakçılık, Plakçı Kamber, Keban Plakçılık Elazığ ve İstanbul'da faaliyet göstermişti.

1972'lerde İstanbul radyosundan Mehmet Özbek ve Arif Sağ; Yeniceli Kemal'i İstanbul radyosuna çağırması. 1970'li yıllar Yeniceli Kemal'in sanatının zirvede olduğu yıllar olmuştur. O'na iltifatlarla bulunup bant kaydı yapmak istediklerini belirtmiş, 1 gün boyunca 5 parça üzerinde çalıştırıp, provalar yapmışlardı.

Provalarda Yeniceli, Versak okumuştur:

Al yanaktan Al yanaktan
Gül kokar Al yanaktan
Oğul Dalda yaprak kalmadı
Dilde takat kalmadı
O yare yalvarmaktan
Gidin söyleyin o yare
Düştüm elden ayaktan

Tecniş okumuştur:

Gönül yüksekenmiş alçaklayamam
Kalbim daralmış sır saklayamam
Gülümün üstüne gül koklayamam

Yağmur yağar sere serpe
Kulağında elmas küpe
Öpmeğe kıyamadım
Uyandırdım öpe öpe
Arkasına Vardım baktım demir kapı sürgülü

Toplamda, 5 parçayı Arif Sağ çalmış, ertesi gün radyoda stüdyoya girerek kayıt yapılmış ve TRT repertuarına alınmıştı.

Yenicali Kemal gazinolarda sahne almamış, düğünlerde, özel gecelerde sahne alırken bu tür mekânlarda çalışması için teklifler gelmişse de, bu teklifleri kabul etmemişti.

Aile Çay Bahçesine konser amaçlı gelen sanatçıların yanlarında getirdikleri müzisyenlerin değişik yöre türkü, şarkı, hatta dans müzikleri çalmaları ile Elazığlılar; Mahalli Müzik dışında yeni türkü, şarkı, pop ve dans müzikleri ile tanışmış, söz konusu sanatçıların Elazığ'da uzun süre çalışmaları Elazığ'daki müzisyenlerin de yeni tarzları öğrenmesinde etkili olmuştu. Yenicali Kemal'in Elazığ dışında türkü ve şarkıları okuyabilmesi de o yıllarda tercih edilmesinin nedenlerinden biri olmuştu. Aile Çay Bahçesinde 5 yıl kadar çalıştığı yıllarda, Elazığ dışından türküler de okumuştur. Yenicali Kemal'in sahne aldığı yıllarda, maalesef hiçbir zaman birlikte hareket etme yoluna gidilmemişti. Elazığ'da süre gelen kıskançlık ve rekabet mantığı müzik sektörüne olumsuz yönde yansımıştı.

Bu olumsuzluk; sanatçıların içe dönük kalmalarına sebep olmuş, kendi dönemlerinde, bölgelerinde tanınan, il genelinde isim yapan en az Nuri Sesigüzel ve Celal Güzelses gibi sanatçılar kadar kaliteli ve beğenilen sesler olmalarına rağmen, bir türlü tanınamamaları gerçeğini de beraberinde getirmişti.

Yenicali Kemal kendi prensipleri olan ve musiki aşığı olan bir kişi olarak bu tarzda bir insan asla olmamıştı. Kendi kabuğunu kırıp il dışına gitme ve değişik müzik tarzlarını söyleme hevesi çok olmasına rağmen babası kendisine hep engel olmuştu. Yenicali Kemal'in Elazığ Mahallisi dışındaki çevre illerin türkü ve şarkılarını yöre sanatçıları kadar başarı ile icra edebilmesi kendisine o yıllarda çok avantaj sağlamıştı. İçki kullanmaması, az kullandığı yıllarda ise sahne aldıktan sonra içmesi, yani iş ile eğlenceyi karıştırmaması, diğer sanatçılar ile iyi geçinmesi ve düzenli bir işinin olması onun efendi, alçak gönüllü, musiki ile sürekli alakalı bir insan olarak tanınmasına vesile olmuştu.

1970'li yıllar Elazığlı sanatçıların ilgi gördüğü, plak kaset çalışmaları için yoğun teklif aldığı yıllar olmuştu. Ne yazık ki, çeşitli imkansızlıklarla yapılan kasetler hep el altından satılmış, Elazığ'daki bazı kaset ve plakçılar da dahil o yıllarda düğün ve dost meclislerinde doldurulan kasetlerin satışından sanatçılara para verilmemişti. Bu olumsuzluklar ve dönem sanatçılarının yaşama şeklinin düzensiz oluşu, yapılan işlerde ilkeli olunmaması, Elazığlı sanatçıların da önünü tıkayan en büyük etken olmuştu.

Yenicali Kemal belki çok iyi bir eğitim almamıştı. Ama, doğuştan gelen güçlü hafızasıyla şarkı ve türkülerini adeta zihnine kazıymıştı. O; güzel sesiyle, sosyal ve kültürel içerikli çalışmalarıyla, sanatçı olmanın verdiği sorumlulukla yoluna devam etmişti.

70'li yıllarda Keban Barajı'nın su altında bırakmadığı Ova Köylerinde korkunç bir dinleyici kitlesi toplayan Yenicali, ova düğünlerinin vazgeçilmez ismi olmuştu. Musiki hayatı boyunca 16 adet plağa imzasını atan Yenicali

Kemal hançerisini, okuduğu türkülerde çok iyi kullanmıştı. Yürek dağlayan gırtlak nağmeleri; okuduğu Harput Hoyratlarının yanı sıra Tecnis, İbrahimiye hele hele Saba makamına yatkın sesi, Kemal Yeniceli'nin "Şark Bülbülü" unvanını almasını sağlamıştı. Şirvan Hoyrat, Kürdi Hoyrat, Kesik Hoyrat türünden olan hoyratlarımızı nefis yorumuyla halkımıza sevdirmiş, TRT'de defalarca okumuştur. TRT tarafından hayatı belgesel yapılan Kemal Yeniceli Ağabeyimizin en büyük özelliklerinden birisi de, sarılık ocağı olarak sarılık hastalığına yakalanmış vatandaşlarımıza eliyle şifa vermiş olmasıydı. Ağabeyimize sağlıklı uzun ömürler dileriz.(34) (Mustafa Öz Müzisyen Folklor Araştırmacısı-Röportaj)

1975 yılına gelindiğinde, İzmir Televizyonu bir Elazığ Kına Gecesi yapmak için Elazığlı sanatçılara teklif götürmüştü. Bu organizasyon için; Elazığ'dan İzmir'e giden ve katilede olan sanatçılar para isterken, Yeniceli Kemal Elazığ'ın tanıtımı için para almamış, yine her zamanki gibi Elazığ için varım demiş ve bu programda birbirinden güzel eserler okumuştur.

Yeniceli Kemal kendini anlatamadığını hep söylemişti: "Bizim zamanımızda elimizden tutan olmamıştı. Bizden hep yararlanıldı fakat daha ileri gitmemiz için kimse sahip çıkmadı. Bizim arkadaşlar da sağolsun kendilerini maalesef taşıyamadılar. Heba olduk, yaptığımız işe kimse saygı duymadı. Bakın bir Enver Demirbağ kolay yetişir mi? Bugün hasta elinden tutan yok. Enver Demirbağ kıymetli bir sestir, kimse kıymetini bilmedi yazık oldu. (35) Yeniceli Kemal ile kendi evinde röportaj-2002

Yeniceli Kemal ile konser ve gecelerde beraber sahne alan ya da aynı kadroda bulunan bazı sanatçılar şunlar olmuştur:

Mevlüt Canaydın, Abdurrahman Yıldırım(Bağlama), Core Yaşar, Mehmet Şerif Çaça, Mustafa Saygılı (keman), Baki Yüksel (klarnet), Agop (cümbüş), Ramazan Savrın (keman), Ferit Ekmen (kanun), Kör Hafız (cümbüş), Hükmü Çok (Bağlama), Kör Aydın (Elektro Bağlama), Ahmet Aykul (ritim), Mehmet Parlaksu (ses sanatçısı-ritim), Halit Kıt (bağlama-cümbüş), Hüseyin Sekü (ud-cümbüş), Halim (balgama), Mamoş Saygılı (Keman), Tarık (Keman), Kenan (bağlama), Karabiber Halil (davul), Hıdır Sezgin (Davul)

Yeniceli Kemal'in kendi döneminde dinlediği ve birlikte sahne aldığı ses sanatçıları ise şunlardır:

Köğankli Hafız Mustafa Süer, Demirci Sıtkı, Ahmet Tasalı, Enver Demirbağ, Paşa Demirbağ, Abbas Bakır, Mehmet Parlaksu, Lokman Tasalı, Celal Özer, Fahri Karakaya, İçmeli Sabri Çavuş, İzzet Altınmeşe, Mehmet Aşar, İzzet Yetiş, Faik Buz, Caketçi Salih (36) (Yeniceli Kemal ile kendi evinde röportaj-2002)

1974'lü yıllarda çevre illerin vericilerden gelen sinyallerle Elazığ'da TV yayınları çok sınırlı izlense de, asıl verici 04 Ağustos 1978 yılında 100 kw gücünde Elazığ Malatya Televizyonu verici istasyonu olarak yayına başlamıştı.

“Babam, büyük bir çoğunluğu anonim olan Harput Müziğinin saray erkânı ile elit kuşak arasında sıkıştırılmaya çalışılmasının, yahut kaynak ile repertuar konusunda bireyselleşmesinin aynı kuşakta yetişen Şeyhacılı (Şihhacı) İzzet, Demirci Sıtkı, Hohlu Abbas, Hoğulu Mustafa Küçük gibi harput ağzı ve hançeresine sahip güzel seslerin, “Ova Ağzı” ya da “Hizmetkar Ağzı” olarak değerlendirilmesi Harput Müziğine katkı sağlamadı, demişti. Bu nedenle O, söylediği her ortamda Harput Müziği ile birlikte birçok farklı türkülerini okuyarak geniş bir dinleyici kitlesine hitap etmeyi bilmişti.. Zira onun bu hali, Mahalli Müziğin canlı olarak her ortamda dinlenmesine katkı sağlamıştı. Enver Bey'in (Demirbağ) Mahalli Müziği iyi söylediğini ve repertuarının iyi olduğunu, ancak bazı makamlarında farklı ağızlarda daha farklı güzellikle okunduğunu söylerdi.” (37) (Ahmet Uzundal Yenicali Kemal'in Oğlu İle Röportaj-2014)

İlerleyen yıllarda, radyodan sonra televizyonun da gelişi tüm Türkiye'de olduğu gibi Elazığ'da da çok büyük değişikliklere neden olmuştu. Bu gelişmeden Elazığ'daki gece hayatı gibi Sinema sektörü de çok ciddi etkilenmiş, TV yayınının başlaması ile radyonun adeta papucu dama atılmıştı. İşte yerli-yabancı dizilerle ilk o yıllarda tanışılmış, müzik programları ana haber bültenleri ilgiyle takip edilmişti. O yıllarda televizyon alıcısının pahalı olması nedeni ile bu sihirli kutuyu seyretmek için insanlar televizyonu olan evlerde toplanmıştı. Akşamları Türk sinemasının ünlülerini, radyoda dinledikleri ünlü ses sanatçılarını bu sihirli kutuda canlı canlı seyretmeye başlamaları, ilgiyi bu yeni eğlence aletine yönlendirmişti. Televizyonun hayatımıza girmesiyle insanlar dünyayı tanıma fırsatı bulmuştu. Yeni ülkelerin, yeni kültürlerin, yeni sanatçıların tanınması, Elazığ'ın renkli eğlence hayatını da yavaş yavaş bitirmeye başlamıştı. Düğün salonlarının artışıyla bahçe sokak düğünleri salonlara taşınmış, batı tarzı eğlencelikler hayatımıza girerken kendi öz kültürümüz, kendi öz değerlerimiz dışlanmaya başlamıştı. Artık düğünlerde el-ezber, divan okunmaz olmuş, dolayısıyla Elazığlı'nın hayatında büyük yer tutan türküler, şarkılar yavaş yavaş gösteri gecelerinde okunan sıradan hatta kimilerine göre sıkıcı türkü ve şarkılara dönüşmüştü. Elazığ dışında, Elazığlılık ruhu, memleket hasreti ile biraz daha diri olsa da, Elazığ içinde bu ruh gün geçtikçe azalmıştı. Televizyonlu yıllarda diğer iller gibi Elazığ da televizyonda tanıtılmış, Elazığ'dan giden sanatçılar televizyonlarda boy göstermişti. 1980'li yıllar kayıt teknolojisiyle plak devrinin kapandığı, ses kayıtlarının bantlara yapıldığı yıllar olmuştu.

1982 yılına gelindiğinde Yenicali, Devlet Hava Meydanlarından emekli olmuştu. Artık musiki ile uğraşacak daha fazla zamanı olduğundan, il dışındaki gecelere de katılma fırsatı bulmuştu. 1977-78 yıllarında TRT Televizyonunda Mehmet Özbek'in hazırladığı İl Den İle programına katılmış, Arif Sağ Hoca'nın sazı eşliğinde Versak makamında söylediği “Al Yanaktan” parçası, sazla

okunmasına rağmen sesin ve makamın güzelliği ile TRT repertuarında yerini almıştı.

TRT'nin "İl İl Türkiye" gibi illeri tanıtan programlarında yer alan, sanatının zirvesinde olan Yeniceli, tüm Türkiye'nin izlediği bu programlarla iyice tanınmıştı. Elazığ Harput Musikisi, artık özel gecelerde otantik yapısı içinde dinlemek ve oyun havaları çalıp oynamak için kullanılır hale gelmişti. Bu tür gecelerin sayısı da gün geçtikçe azalmış, hatta yeni nesiller artık bu tür müzikleri dinlemez olmuştu. Harput Kültürü de sadece halay oynayıp türkü söylemekten ibaret anlaşılmaya başlanmış, Harput'un birçok değeri unutulmuştu.

Elazığ'da çeşitli dernek ve vakıf gecelerinde sahne alan Yeniceli Kemal, Elazığ Musiki Cemiyeti E.F.T.U.D gibi derneklerin düzenlediği gecelere de iştirak etmiş, Elazığ'a gelen üst düzey yöneticilere, bakanlara konserler vermişti.

"Ben kendisiyle 1980 yılında Elazığ Turizm Derneği'nin o yıllarda yapmış olduğu kültür faaliyetlerine daha yeni yeni katıldığı dönemlerde tanıştım. 1980 yılında Elazığ Turizm Derneği (EFTUD) hazırlamış olduğu Elazığ Gecesinde; o yıllarda hayatta olan yöremizin eski ve yeni nesil sanatçılarını bir araya getirerek büyük bir geceye ev sahipliği yapmıştı ve belge niteliğinde tarihe geçmesine sebep olurken, Sıtkı Demirci cümbüş ve ud ustası (Kör Hafız) Mehmet Aslankaya, Kemal Yeniceli, Paşa Demirbağ gibi usta sanatçılarla bizleri tanıştırap, bizlerin seslerinin de bu büyüklerimiz tarafından dinlenmesine vesile olmuştu. Kemal Yeniceli ağabeyimle Elazığ'da EFTUD Derneği ve Musiki Cemiyeti meşklerinde birçok kez bir araya gelerek Harput meşklerine katıldım. Bunun yanında yine birkaç kez Elazığ gecelerine birlikte katılarak kültürümüze hizmette bulunmuşumdur. Kemal Yeniceli alçak gönüllü, beyefendi bir büyüğümüzdü." (38) (Hasan Öztürk Kültür Bakanlığı Koro Müdürü)

"Yeniceli Kemal zaman zaman derneğimizin meşklerine katılarak, bizlere Harput gazel ve hoyratlarından okuyup, bizleri güfte ve melodileri hakkında bilgilendirmişti. Kendisine ait bestelerinden okuyup meşklerimize neşe ve renk katmıştı. Büyüğümüz Yeniceli Kemal, binlerce özel gün ve gecelere iştirak edip, adeta bir kültür elçisi gibi çalışarak müzik kültürümüzü diğer vilayetlerimizde yaşatmaya çalışmıştı. Akademik kariyer yapan müzik adamlarının araştırmalarına kaynak kişi olmuş, Harput-Elazığ Musikisinin yaşatılmasında önderlik yapmıştı." (39) (Fikret Coşkun-Harput Kültür Derneği Eski Başkanı)

1990'lı yıllarda düğün salonları gözle görülür bir şekilde artmıştı. Yeniceli Kemal bu konuda oldukça önemli tespitler yapmış ve şunları söylemişti: "Düğün salonlarında artık gösteriye dayalı Mahalli Müzik ve Halk Oyunları

gösterileri yapılmaya başlandı. Bu salonlarda kadrolu sabit bir sanatçı ve halk oyunları ekipleri oluştu. Bu kadrolar dışında sanatçıların sahne alması engellenmeye başlandı. Öyle ki kendi akrabamın düğününde rica üzerine bile sahneye çıkamaz olmuştum. Bu yapıda düğünlerin devam etmesi, düğünlerin anlamsız ve sıradan geçmesine neden olurken, yemeklerin kazanlarda yapıldığı sabahlara kadar coşku içinde yapılan düğünler yok olmaya başlamıştı.”

1990’a gelindiğinde artık özel TV ve radyoların yayın hayatına girmesiyle yeni bir eğlence kültürü doğmuştu. Özel TV lerin sayısında ciddi artışlar olmaya başlamış, bu durumdan ister istemez Elazığ da etkilenmişti. Yeniceli Kemal, bu tür programlarda hatırlanmış, söylediği parçalar sık sık yayınlanmıştı. Elazığ’da Mahalli Musikimizin usta yorumcularından olan ve son kuşak sanatçılarımız arasında anılan Yeniceli Kemal unutulmazlar arasındaki yerini almıştı.

Yeniceli Kemal’in hayatında Elazığ Musiki Cemiyetinin de yeri büyük olmuştu. Musiki aşığı olan sanatçımız, cemiyet bünyesinde yapılan meşklerde, musiki sohbetlerinde musiki cemiyetinin sıcak ikliminden faydalanmıştı. Elazığ’a gelen birçok üst düzey yönetici ve bakanların ağırlandığında verilen konserlere O da katılmıştı. Erkan Mumcu’ya (Dönemin Kültür ve Turizm Bakanı) Musiki Cemiyetinde konser vermiş, bakan tarafından övgü ile anılmıştı.

Efendi kişiliğiyle herkesin gönlünde taht kuran Yeniceli Kemal bu yıllarda artık Elazığ’daki çeşitli kurum ve kuruluşlardan, Elazığ kültürüne yaptığı hizmetlerden dolayı ödülleri almaya başlamıştı. Maalesef her Elazığlı sanatçı gibi O da verilen ödül ve plaketeri iyi muhafaza edememiş, bu plaketerin çoğu kaybolup gitmişti. Ödül aldığı bazı kurum ve kuruluşlar:

İstanbul Elazığ Kültür ve Yardımlaşma Derneği, Fırat Havzası Gazeteciler Cemiyeti, Elazığspor, Elazığ Valiliği, Fırat Üniversitesi, Ağınlılar Vakfı, Sivrice Kaymakamlığı, Harput Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü.

“Onu, vefatından önce en son gören herkes bilir ki; 78 yaşındaki Yeniceli Kemal her zaman dostlarını dolaşmış, karşılaştığının hatırını sormuş, isteyene de parasıyla aldığı kendi kasetlerinden hediye götürmüştü. O memleketin tapusunu yüreğinde hissederdi hep. Elazığ’ı temsilde bir noksanlık duyduğunda, Elazığ’da yapılan bir eğlence gecesinde, Elazığ’dan bir sanatçı katılmadığında üzülmüştü. Kısaca Zülfü Demirtaş’ın, Osman Bulut’un, Yalçın Turhan’ın, Hasan Öztürk’ün söylemelerine sevinse de, yine de derinden of of çekip, kimse kalmadı demişti.” (40) (Ahmet Uzundal Yeniceli Kemal’in Oğlu İle Röportaj-2014)

Yenice köyünde başlayıp, 15 km ilerisindeki Elazığ’da 02 Eylül 2009 tarihinde 78 yaşında biten bir ömürde baki kalan bu kubbede ne han, ne hamam, sadece güzel sesiyle Harput Müziğinde bıraktığı koca bir isim ve eserleri kalmıştı. Arkasında, O’nun sesini dinleyen veya O’nu tanıyan, hep güzel sözlerle O’nu anan gönül dostları bırakmıştı.

O, memleket kültürünün tüm özelliklerini üzerinde taşıyan bir Elazığ Beyfendisi, dost meclislerinin Kemal Efendi’si, yabancıların Kemal Bey’i,

havalimanının Kemal Usta'sı, 10 kardeşin Kemal Gakko'su, Kemal Abi'si ya da Elazığlılar'ın ve bölgenin Yeniceli Kemal'i olmuştu. Ama en takdir edilecek yönü; hayatını genç yaşta yetim kalan kardeşlerine ve 5 çocuğuna adayıp, babasının razı olduğu bir evlat, iyi bir baba, iyi bir eş, iyi bir kardeş olmayı başarmış bir insan olmasıydı. Harput kültürünü ve müziğini gücü yettiğince yaşamak ve yaşatmak için çalışmış ve adına "Ova Ağzı" da denilse karşılık beklemeden o parçaları icra etmeği amaç edinmişti. Bu amaca hizmet için harcadığı bir ömürden geriye kalan marka bir isim, "Yeniceli Kemal" olmuştu.

Yeniceli Kemal; kişiliğindeki vefa duygusu, alçak gönüllülüğü ve fedakârlığı ile çevresine Elazığ insanının hasletlerini sergilemişti. Harput müziğindeki nağmelerin bugünkü kuşaklara aktarılmasına katkı sağlamıştı.

Mahalli müzik sanatçıları arşivinde yer alan, onun gibi bu yolda sesiyle saziyla ya da emeğiyle hizmet etmiş gönül elçisi insanları saygıyla ve şükranla anmak gerekir. Yokluklar içerisinde Harput Musikisinin bugünlere ulaşmasında son kuşak sanatçılarından kimler var denildiğinde, hiç şüphesiz sayılacak isimler Yeniceli Kemal, Enver Demirbağ, Abbas Bakır ve Paşa Demirbağ'dır. Harput Musikisine emek veren tüm üstadları anmak, yaşatmak ve yeni nesillere aktarılması anlamında çalışmalar yürütmek, bizler için bir görev olmaktan ziyade zorunluluk olmalıdır.

Elazığ kültürü ve musikisi sahip çıkılarak yaşatılmalıdır. Zira Harput Musikisi nağmelerinde; koca bir tarih, atalarımızın ve bizlerin anıları, acıları ve sevdası saklıdır. Hayatını Elazığ-Harput kültürüne adanmış, her daim toplum içerisinde yer almış, sevenlerinin ve dostlarının kısaca Elazığlı'nın yüreğinde yer etmiş bir insandı O. Onun vefatı ile Harput Müziğinde güzel bir nida, Elazığ Kültüründe hoş bir sima kayboldu. Allah rahmet eylesin.

KAYNAKLAR

- Yeniceli Kemal ile kendi evinde röportaj 2002 Yılı
Elazığ Vilayeti XV 1923-1938 (Mahmut KAHRAMAN Arşivi)
Elaziz Halkevi yayınları Altan Dergisi 1934 sayı 1 sayfa 1-5 (Mahmut Kahraman Arşivi)
Türkiye Nüfusu Başvekalet İstatistik Genel Direktörlüğü 1935 (Mahmut Kahraman Arşivi)
Elazığ-Genç-Muş Demiryolları İşletmeye Açılışı 1955
Harput Ahengi Fikret MEMİŞOĞLU
Ahmet UZUNDAL Yeniceli Kemal'in Oğlu-2014 Röportaj
Ahmet UZUNDAL Yeniceli Kemal'in Oğlu-2014 Röportaj
Ahmet UZUNDAL Yeniceli Kemal'in Oğlu-2014 Röportaj

Türkiye Nüfusu Başvekalet İstatistik Genel Direktörlüğü 1935 (Mahmut Kahraman Arşivi)

Yenicali Kemal ile kendi evinde röportaj-2002 Yılı

Yenicali Kemal ile kendi evinde röportaj-2002 Yılı

Yenicali Kemal ile kendi evinde röportaj-2002 Yılı

Naci SÖNMEZ Sanatçı

Mehmet TOPAL Elazığ Sanat Okulu Radyosu Spikeri-Makale

Özer Gözler Gülom Bant Ortağı-Stüdyo Kemaliye'nin Sahibi Röportaj

Ahmet UZUNDAL Yenicali Kemal'in Oğlu-2014 Röportaj

Mehmet TOPAL Elazığ Sanat Okulu Radyosu Spikeri-Makale

Elazığ Şeker Fabrikası Açılış Hatırası-Eylül 1956

Ahmet AYKUL Müzisyen-Elazığ Hüseyinik (Ulukent) Röportaj

Yılmaz Kalender Sev ve Görüntü Koleksiyoneri-Röportaj

İ.SUNGUROĞLU Harput Yollarında-Cilt 3 S.249

Ahmet UZUNDAL Yenicali Kemal'in Oğlu-2014 Röportaj

Ahmet UZUNDAL Yenicali Kemal'in Oğlu-2014 Röportaj

Yenicali Kemal ile kendi evinde röportaj-2002 Yılı

Zülküf ALTAN Sanatçı

Yenicali Kemal ile kendi evinde röportaj-2002 Yılı

Ahmet UZUNDAL Yenicali Kemal'in Oğlu-2014 Röportaj

Ahmet UZUNDAL Yenicali Kemal'in Oğlu-2014 Röportaj

Salih TURHAN Sanatçı

Ahmet Aykul Müzisyen Elazığ Hüseyinik (Ulukent) Röportaj

Özer Gözler Gülom Bant Ortağı-Stüdyo Kemaliye'nin Sahibi-Röportaj

Erdal YALÇIN Yalçın Bank ve Kayıt Stüdyosu Sahibi-Röportaj 2002

Mustafa ÖZ Müzisyen Folklor Araştırmacısı-Röportaj

Yenicali Kemal ile kendi evinde röportaj-2002 Yılı

Yenicali Kemal ile kendi evinde röportaj-2002 Yılı

Ahmet UZUNDAL Yenicali Kemal'in Oğlu-2014 Röportaj

Hasan ÖZTÜRK Sanatçı

Fikret COŞKUN Harput Kültür Derneği

Ahmet UZUNDAL Yenicali Kemal'in Oğlu-2014 Röportaj